

Aldaketarako haizea inoiz baino indartsuagoa da

Borborka ari da Nafarroako sumendiaren azpiko laba, duela bi aste Nafarroako egoerari buruzko eztabaidan Legebiltzarrean argi ikusi zen moduan. Barcina guztien aurka izan zen ikusitakoaren titulua. 2012ko ekainean PSN gobernutik kanporatu zuen unetik eguneroko ogia da eta legealdiaren amaiera ere gero eta aldapatsuago egingo zaio UPNko gobernuari.

| XABIER LETONA |

PSNrik gabe Yolanda Barcina garaitzeko aukerak inoiz baino handiagoak dira eta oposizioa horretarako prestatzen ari da.

JOAN DEN ASTEAN Ezkerrak, PSNk eta Geroa Baik aurkeztu zuten Euskararen Legean aldaketa egiteko proposamena. Irailean Volkswageneko BEZarena eta Espainiako Ogasun Ministerioarekin izandako bilerak izan ziren. UPNk berak plazaratu zuen hezkuntzako liburuetan euskal doktrinatzeari deitzen duena salatuz edo lehenago ETBren debekua. Atzerago begira, ika-miken zerrenda ia amaigabea da: CANeko desagerpena eta bileretako dietak, ospitaleko sukaldeetako pribatizazioa, Kontuen Ganberak ateratako txostenak, 80 kilometroko AHT (Iruñerria-Castejon) isolatua, Nafarroako Ubidearen inbertsio erraldoiak, Los Arcoseko lasterketa zirkuitua, oraindik ireki gabe dagoen Reyno Arena pabiloia

(58 milioi euroko inbertsioa), San Ferminetako Museo proiektua, Nafarroako 45.000 langabetuak, Konstituzio Auzitegiak Legebiltzarreko legei jarritako helegiteak...

Olatu horiek guztiak eta gehiago gaintitu behar izan ditu Barcinak legealdian zehar, hainbatetan itolarrian. Laguntzarik ez etxetik kanpo eta etxe barruan ere estu. 2013ko martxoko UPNren kongresuan Barcina 76 botorekin gailendu zitzaion Alberto Catalan egungo Legebiltzarreko lehendakariari. Bitan geratu zen zatitua UPN eta oraindik ere horretan jarraitzen du. Miguel Sanz lehendakari ohiak argi gogorazten dio labana txikiarekin zain dagoela: gogorragoa izan behar duzu Madrilgo helegiteekin; urrun-

du PPregandik eta PSN erakarri; zaindu UGT eta CCOO... Lehia hor dago eta 2015eko udal hauteskundeetan emaitzen ondoren, odolak batera edo bestera egingo du, batez ere emaitzak txarrak badira.

PSNrik gabe irabazteko aukera

Azken hamarkadetan UPNren makulu izan den PSNren egoera ere oso estua da. Azken hiru hauteskundeetan oso emaitza urriak izan ditu: 51.000 boto 2011ko foru hauteskundeetan, 72.000 Espainiako orokorretan eta 31.000 europarretan. Urriaren 19an egindako primariak medio, PSNk dagoeneko hautatu du 2015eko bere hautagaia: sektore ofizialeko Maria Chivite senataria gailendu zitzaion sektore

Euskararen Legea, zatiketaren amaieraren norabidean

EZKERRAK, PSNk eta Geroa Baik Euskararen Legea aldatzeko proposamena egin dute Nafarroako Legebiltzarrean. Legearen 26. artikulua aldatuko da eta, funtsean, Nafarroako eremu ez euskalduneko euskarazko irakaskuntzari atea irekiko zaizkio, baldin eta ikasle kopuru zehatz batek hala eskatzen badu. Lege aldetik honek eremu ez euskalduneko egoera eremu mistoaren egoera berdinean utziko luke, hau da, gutxieneko eskaria baldin badago, euskarazko lerro bat irekitzen da. Eremu euskalduneko gobernuak berak eskaini behar du hasieratik euskarazko eskaintza. Bildu eta Aralar-Nabai-ren ustez legeak ez du zonifikazioa hausten eta horregatik ez dute proposamena sinatu, baina lege aldaketa aurrera ateratzea ahalbidetuko dute.

Ikuspegi sinbolikotik urrats oso handia da Euskararen Legeari aldaketa hori egitea eta potentzialitate handikoa, funtsean euskal hezkuntzari atea zabaltzen dizkiolako Nafarroa osoan. Praktikoki nola eragingo duen ikusi behar orain, legearen garapena Gobernuaren esku geratuko baita. Pentsa liteke datoren urteetan UPNren gobernu batek garatu behar badu, emaitza ez dela oso oparoa izango. Nafarroan aldaketa eman eta bestelako gobernu batek egingo balu, garapen handiagoa izango luke, zalantzarik

gabe, atea zabaltzea giltzarri baita, baina askoz garrantzitsuagoa da gero bidea egitea.

Gobernu berri batek zonifikazioa bera hautsi behar luke, horrela hizkuntza eskubideen mailaketa desagerraraziz. Ez ekonomian, ez eskubide sozialetan, ez osasunean, ingurumenean... inongo esparrutan ez da Nafarroa zatika banatzen eskubideei dagokienez. Zergatik hizkuntzan? Bestelakoa da legearen garapena eta hizkuntza politikak tokian tokiko errealitate soziolinguistikoaren arabera garatzea, baina lehen, bigarren eta hirugarren mailako herritarrak sortzea?

Iruñeritik beherako lurraldeetan, oro har, urria da euskararen presentzia eta hainbat gunetan euskararen aurkakoa ere bai, inkesta soziolinguistikoek behin eta berriz agertu duten legez. Urtetik urtera, baina, kontrako jarrera gero eta murriztagoa da (%69tik %46ra 1991tik gaurdaino) eta aldekatasuna gero eta handiagoa. Bada lanik, beraz, mamuak uxatu eta euskara mehatxu baino altxor gisa erakusteko.

Nahiz eta egin beharreko aldaketa handiaren lehen zirrikitua besterik ez den, norabide egokian doa eta lege aldaketa gauzatzen denean aukera oso garrantzitsua irekiko zaie Nafarroako euskaltzale eta euskaldun askori. Basamortuan egarri larri dabilenari ur botila eskaintzea da.

kritikoko Amanda Acedori, %58-%41. Chivite aterako da, halaber, PSNko idazkari nagusi alderdiak abenduan egingo duen kongresuan. Hil ala biziko egoeran da PSN.

Datorren maiatzeko hauteskunde giroa gero eta goriago da Nafarroako politikan eta alderdietako zerrendaburuen aurkezpena tantaka dator. Emakume izenak dira nagusi oraingoz. Yolanda Barcinak abuztu amaieran argitu zuen bera izango zela UPNko hautagaia. Uxue Bar-

kos izango da Geroa Baikoa. Maria Chivite PSNkoa eta Adolfo Araiz EH Bildukoa.

PPko hautagaia Ana Beltran izango da seguruenik, baldin eta alderdia bakarrik aurkezten bada, eta hori ez dago batere argi. UPNren eta PPren arteko harremana ez da ona, baina batetik, PPren emaitza oso txarra izan daiteke bakarrik aurkeztuz gero eta, bestetik, gobernu galtzeko egiazko aukerarekin elkarrekin aurkeztea oso ondo

neurtuko dute UPNn. Ez da erraza, ordea, jakitea egungo abagunean PPK botoak kenduko dizkion edo eman. Ezker Batuak eta Batzarrek osatzen duten Ezkerra koalizioak ez du oraindik argitu hautagaia nor izango den baina oso posible da 2011ko zerrendaburu Jose Miguel Nuinek errepikatzea. Podemosek ez du ofizialki erabaki aurkeztuko den ala ez, baina aurkeztuko da eta Fátima Frutosen izena entzun da zerrendaburu gisa joateko.

inguru
ABENTURA

- Abentura kirolak
- Ezkonaurreko agurrak
- Familiarteko jarduerak
- Abentura bidaiak
- Material tekniko alokairuak
- Eta askoz gehiago...

San Juan 18. Albeniz-Asparrena (Araba) - Tel. 635 748 948 - 635 748 947
www.inguruabentura.com - info@inguruabentura.com

TERMOMETROA • NAFARROA HAUTESKUNDEEI BEGIRA

Iragan Europako hauteskundeetan partehartzea %46koa izan zen, baina lehenengoz ikusi zen PSN gabeko oposizioak irabaz ditzakeela hauteskundeak eta gobernu akordioa lortu. Horretarako emaitzek eman behar dute lehenik eta ondoren EH Bildu, Geroa Bai, Ezkerra eta Podemos ados jarri beharko lirarteke. Eta bada galdera handi bat hemen: nor ote lehendakigarigai kasu horretan Adolfo Araiz edo Uxue Barkos? Askok iritzi diote Araizek boto gehiago lortuta ere Barkosetik kontsentsua biltzeko erraztasun handiagoa lukeela. Barkosetik tiradizo handia du Nafarroan, bereziki Iruñerrian, baina boto kopuru aldetik orain arteko inkestek Araiz ematen diote lehentasuna. EH Bilduk ezker abertzaleko kide historiko bat hautatu du. Bere garaian jada Araizek ba zuen irudi zabala eta serioa, eta irudi hori sendotu egin du tafallarrak, are gehiago azken urte luzeak Sakanako komunitatean kudeatzaile lanean aritu denetik.

Podemos norengandik legoke gertuago gobernu osatzeko, EH Bildutik edo Geroa Baitik?

Estatu osoan moduan, Podemos indar handiz dator Nafarroan ere (20.000 boto Europako hauteskundeetan) eta bada hirugarren postua ematen dion inkestarik, UPN eta EH Bilduren ostean. Hala balitz, Podemos norengandik legoke gertuago gobernu osatzeko, EH Bildutik edo Geroa Baitik? Teorian EH Bildutik, baina zer esango du Podemosek Madrilen hilabete batzuetara Espainiako hauteskunde orokorrak direnean? Kinieletatik baztertzen bada ere, hor izango da PSN, eta gobernurik osatzekotan, errazago egingo luke UPNrekin oposizioarekin baino. Urte erdi falta da oraindik hauteskunderako eta botoek jarriko dute bakoitza bere tokian, hori izango da erabakigarria oposi-

zioa edo gobernu nola eratuko den zehazterakoan.

1.513 milio euro buru gainean

Emaitzez gain, Madrilek iragarria du hurrengo gobernuan izango denak jasango duen zama astuna: Ogasun Ministerioak 1.513 milioi euro eskatzen dizkio Nafarroako Gobernuari –Barcinaren arabera 825– Volkswageneko BEZa dela eta. Aurtengo Nafarroako aurrekontua 3.837 milioi eurokoa da; 2015erako aurreikuspena 3.417 milioi eurokoa (hirugarren urtez luzatua izango da). Nafarroako zor publikoa 3.500 milioi eurokoa da eta egunero 320.000 euro ordainduko du 2015ean honen interesa. Madrilek dagoeneko ekin dio beldurraren estrategiari eta BEZaren gaiarekin argi adierazi dio balizko gobernu alternatiboari gainera datorkiona. Edozein kasutan, etorkizuna ez da samurra, baina aldaketarako haizea inoiz baino indartsuagoa da Nafarroan. Kale bultzada eta botoak behar dira orain eta, aritmetikak ematen badu, ondoren asmatu egin behar. ■

zientzia azoka

bizi ikerketa!

elhuyar da
2014-2015

Zientzia Azokan parte hartuz gero:

- Ikerketan eta proiektu teknologikoetan jardungo dira gazteak
- Tokian egiten den ikerketaren berri izango dute, gertu-gertutik
- Gazteen arteko esperientziatrukeak biziko dituzte
- Ikertzaileen lana lehen eskutik ezagutu ahal izango dute
- Kanpoko beste esperientzia batzuetan ere parte hartzeko aukera izango dute

Ikertzaile profesionalen aholkuarekin!

Zientzia Azoka ekimena gazteek garatutako proiektuen azoka da. Ikasturtean zehar, taldeka, gazteek erabakitzen duten gaiaren inguruan arituko dira lanean: galdetzen, ikertzen, diseinatzen, erakitzen, eta esperientzia berriak bizitzen.

Bidean, ikertzaile profesionalen laguntza jasotzeko aukera izango dute, abenturak eta bizipenak konpartitzeko, eta gazteen lana bideratzen laguntzeko.

Antolatzailea:
elhuyar
Zientzia

Babesleak:

Kolaboratzaileak:

Kontaktua:
zientzia-azoka.elhuyar.org
zientzia-azoka@elhuyar.com
@zientziahezk - 943 36 30 40